

greppa näringen

Nyhetsbrev

Alla hyllade Greppa!

– Greppa Näringen har varit en lyckad kampanj och vi är smickrade och stolta över att få vara med och arrangera en samling kring vad som gjorts och inte minst att blicka framåt! uttryckte Bengt och Tinna Hellerström, ägarpar till Annelövs gård utanför Landskrona där 10 års firandet hölls. Landsbygdsminister Eskil Erlandsson instämde och sa att detta är ett projekt med bara vinnare!

Landsbygdsministern, Jordbruksverket, LRF, rådgivare, forskare och bönder. Alla var där – hos Bengt Hellerström på Annelövsgård utanför Landskrona. För det var hos Bengt det började för 10 år sedan och nu firades Sveriges framgångsrikaste miljöprojekt Greppa Näringen. Ett brett samarbetsprojekt som gjort avtryck i förbättrad miljö, uppskattning hos konsumenter och på senaste tiden även internationellt i EU och kring Östersjön.

FORTS. NÄSTA UPPSLAG »

INTERNATIONELLT BESÖK

Jubileet besöktes även av internationella gäster. Sören Kissmeyer från EU kommissionen berättade att miljöfrågan kommer att bli en viktig del även i nästa landsbygdsprogram. Han informerade om arbetet med det nya programmet som ska gälla från 2014 och hur kompetensutveckling av lantbrukare kan ingå i aktiviteterna.

Tania Runge som representerar de europeiska bondeorganisationerna i organisationen Copa Cogeca, varnade för att miljöåtgärder i högre utsträckning än idag kan komma att gälla som tvärvillkor i det nya landsbygdsprogrammet. Då finns inte längre möjlighet att ekonomiskt stödja frivilligt arbete.

greppa näringen

LEDARE

Greppa Näringen ger framtidstro

Jag försöker landa mentalt efter Greppa Näringens 10-årskalas. Mina medarbetare hade ordnat en mycket trevlig tillställning och rådgivare visade upp bra exempel på den rådgivning vi bedriver. Stationerna gällde markstruktur, klimat, precisionsodling och hantering av växtskyddsmedel. Vid mitt bord under middagen fick jag ta del av berättelser från entusiastiska lantbrukare som testat autostyrning, slangspridning av gödsel och mycket annat och som är stolta över sin produktion och sitt miljöarbete. Tack alla lantbrukare, rådgivare och övriga som deltog under denna dag!

Stolta, "men inte nöjda" blickar vi framåt. Sista veckan i oktober träffas representanter för LRF och länsstyrelserna i Alvesta och på Sånge Sånge utanför Stockholm, för att diskutera hur vi ska fånga upp intresset i bygderna för Greppa Näringen och miljöarbetet framöver.

Vi har två år kvar av nuvarande landsbygdsprogram och medel för att bedriva Greppa Näringen under dessa år. Jag hoppas att många av er som är medlemmar passar på att ta del av de rådgivningsbesök som ni ännu inte testat.

Inspirera din granne att gå med i Greppa Näringen, så visar vi dem som beslutar om nästa landsbygdsprogram att det finns vilja till kompetensutveckling för miljö och ekonomi. Den bästa ambassadören för Greppa Näringen är du som berättar om vad som hänt på din gård.

*Stina Olofsson, Jordbruksverket
Projektledare Greppa Näringen*

Nya moduler inom Greppa Näringen

Greppa Näringen inför rådgivning om energieffektivisering och dränering. Modulerna kommer att testas under hösten för att lanseras till 2012.

Energieffektivisering

Jordbruket står för den mest betydande delen av energianvändningen i de areella näringarna. Den totala energianvändningen inom jordbruket har beräknats uppgå till cirka 4,4 TWh, där 52 procent är diesel, 20 procent el och 28 procent eldningsolja samt biobränsle för uppvärmning. Mängden fossil energi är betydande. Inom flera av områdena finns det stora möjligheter att spara energi (energieffektivisera) och möjligheten bedöms vara störst på djurgårdar och inom växthusodlingar.

Översyn av dränering

Att dränering och markavvattning fungerar är helt avgörande för hög skörd. Det är även viktigt med en fungerande dränering för att minska risken för markpackning, och fosforförluster och allmänt förbättra växtnäringssuppletet ur marken. Under hösten utbildas rådgivare som kan utföra rådgivning nästa år om dränering enligt den nya rådgivningsmodulen "Översyn av dräneringen".

*Pernilla Kvarmo,
Jordbruksverket*

Helena Jonsson, LRF, betonade att hållbar livsmedelsproduktion, uppnådda miljömål och lantbrukarens ekonomi måste gå hand i hand.

Mats Wallin, SLU, höll ett intressant föredrag om miljötillståndet i Sverige och beräkningar av Greppa Näringens effekter på överskotten av fosfor och kväve.

Samarbetet mellan lantbrukare, rådgivare och forskning är ovärderligt, sa Markus Hoffmann, LRF.

» FORTS. FRÅN FÖRSTA SIDAN: **ALLA HYLLADE GREPPA!**

Eskil Erlandsson var inte ensam om att ösa superlativ över projektet. Även LRFs ordförande Helena Jonsson och Jordbruksverkets Generaldirektör instämde att Greppa Näringen har varit framgångsrikt och att det är viktigt att arbetet får fortsätta.

– *Greppa Näringen är praktisk politik när den är som allra bäst. Det kan helt enkelt inte bli bättre!*

Så sammanfattade landsbygdsminister Eskil Erlandsson 10 år med Greppa Näringen när han inledningstalade på jubileet den 5 oktober. Och han var inte ensam om att ösa superlativ över projektet. LRFs ordförande Helena Jonsson konstaterade pragmatiskt:

– *Jag tycker att Greppa Näringen är ett suveränt exempel på miljöarbete ”på riktigt”.*

Mats Persson, generaldirektör på Jordbruksverket var inte sen att komplettera och lägga ut texten kring det lyckade projektet. Han pekade på tre centrala faktorer som gjort Greppa Näringen till en framgångssaga: ekonomi, forskning och förtroende. Med dessa som bas har man lyckats genomföra cirka 40 000 rådgivningssamtal med drygt 10 000 lantbrukare. Drygt 80 procent av lantbrukarna är mycket nöjda med rådgivningen samtidigt som 75 procent menar att de tack vare Greppa jobbar mer miljövänligt nu än tidigare.

– *Det visar tydligt på hög kompetens och stort förtroende, enligt Mats Persson.*

Mycket av kompetensen kommer via överföring av tillämpad forskning till rådgivare med närheten till myllan och öga för praktiska problem ute på gårdarna. Som förmedlare av dessa forskningsresultat har Greppa Näringen varit en bra kanal menade Mats Persson, som avslutade med att konstatera:

– *Greppa Näringen är i mångt och mycket bättre än lagstiftning!*

Frivillighet i stället för lagar

Just detta är en erfarenhet av stor principiell betydelse. De miljöproblem som lantbruket stod inför i slutet av 1900-talet kunde man enbart valt att försöka hantera

lagstiftningsvägen med omfattande regelverk och kontroller. I stället kom Greppa Näringen som bygger på frivillighet och samarbete, något som Eskil Erlandsson prisade, och med glimten i ögat slog fast:

– *Eftersom bönderna på detta fina sätt själva tar ansvar slipper jag ta initiativ till nya lagar!*

Han pekade också på hur viktigt det är att nå miljömålen utan att ekonomin glöms bort. På denna punkt var han överens med Helena Jonsson som betonade vikten av att en hållbar livsmedelsproduktion, uppnådda miljömål och lantbrukarens ekonomi måste gå hand i hand. Och det har de. Beräkningar pekar på att överskotten av fosfor har minskat med 30–80 procent och kväve med 7–14 procent, beroende på gårdarnas produktionsinriktning.

Greppa på export

Att projektet varit ovanligt framgångsrikt var alla överens om. Men framtiden då? I ett läge med svajande ekonomi i EU är ingen verksamhet helig. Den avslutande paneldiskussionen med svenskt lantbruks tre tungviktare var inte beslutsmässig eftersom Sverige måste följa det som beslutas gemensamt inom EU. Dock rådde det ingen tvekan om åt vilket håll viljeriktningen pekade.

Mats Persson på Jordbruksverket tvekade inte: Att Greppa Näringen ska fortsätta ser vi nästan som en självklarhet. Helena Jonsson, LRF var tydlig med att det som byggts upp i Greppa Näringen måste fortsätta för att vidareutveckla lantbruket och dess miljöprofil. Och till sist men inte minst, Eskil Erlandsson:

– *Greppa Näringen kommer att behövas framöver, det är den enskilde bonden som är nyckeln till framgång i miljöfrågorna.*

Hans Jonsson

Resultat från Greppa Näringen

Vi har samlat erfarenheter i en skrift kallad "Ett decennium av råd som både lantbruket och miljön tjänar på". Här ger vi exempel på erfarenheter av "mjuka frågor" som på vilket sätt Greppa Näringen varit nyskapande, vilka som gått med som medlemmar och varför. Vi berättar också om aktiviteter och viktiga händelser och beräknar summaeffekter av miljöpåverkan av verksamheten på gårdar i Greppa Näringen.

Vi kan via Greppa Näringens databas följa den storleksrationalisering som skett under de 10 åren, det vill säga att grisgårdar och mjölkgårdar minskat i antal samtidigt som växtodlings- och kött djursgårdar ökat och att gårdarnas medelarealer ökat. Vi kan konstatera att överskotten i gårdarnas växtnärbalanser minskat för alla gårdstyper för både kväve och fosfor, även om vi räknar bort produktionsförändringar och ökade medelarealer. På mjölkgårdar kan vi med statistisk säkerhet konstatera att införseln av kväve och fosfor med mineralgödsel minskat liksom införseln av fosfor med fodret.

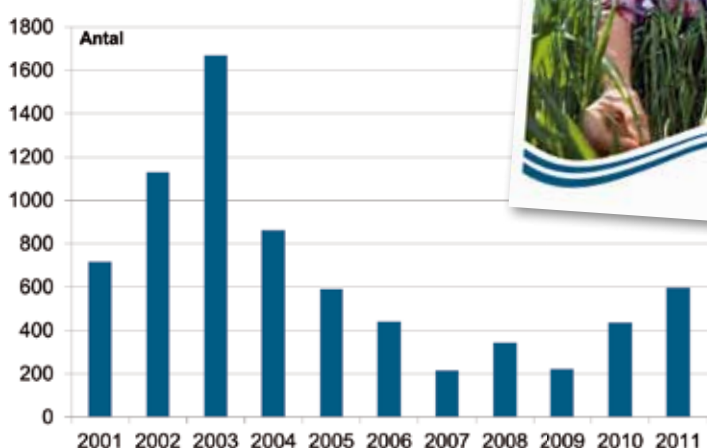
Kväveutlakningen till vatten från Greppa Näringens gårdar uppskattas ha minskat med nära 800 ton, ammoniakavgången till luft med minst 650 ton och fosforförlusterna med minst 15 ton (osäker skattning). Den minskade marktillförseln av kväve har troligen även varit positiv för att minska risken för avgång av klimatgasen lustgas. Så det är flera olika effekter som kan tillskrivas arbetet i Greppa Näringen.

Lantbrukarna anger i miljömålsavstämningen vid uppföljningsbesöket att förbättrad stallgödselspridning i fält, bättre anpassning av utfodringen till djurens behov och av gödslingen till grödan, samt odling av fånggrödor, som viktiga orsaker till miljöeffekterna. Även hanteringen av växtskydd har förbättrats.

Jubileumsskriften har distribuerats till LRFs lokalföreningar och till myndighetspersoner och det finns även en version på engelska. Den kan laddas ner från hemsidan www.greppa.nu.

Antal startbesök olika år, totalt 7722

GREPPA NÄRINGEN PÅ ELMIA 2011

Den 19-22 oktober gick Elmia Lantbruk av stapeln för femtonde gången och Greppa Näringen var så klart på plats! På mässan fanns 350 utställare som tillsammans lockade drygt 20 000 besökare.

Greppa Näringens monter var välbesök och bemanningen sköttes av några av oss i Greppas ledning samt ett glatt gäng rådgivare som alla gjorde ett strålande jobb. Med oss till mässan hade vi en mängd nytt informationsmaterial, bland annat rykande färsk Praktiska råd om inkalvningsålder och grisproduktion. Ett urval av våra filmer som producerades i våras visades upp, något som var mycket uppskattat. I vår monter fanns även möjlighet att tävla med chansen att vinna foderanalyser. Tävligen som engagerade många berörde bland annat klimatfrågan och testade deltagarnas ögonmått – något som visade sig vara riktigt klurigt!

Sammanfattningsvis var Elmia 2011 riktigt lyckade dagar och vi vill rikta ett stort tack till alla som kom förbi och diskuterade med oss. Ytterligare ett stort tack till alla er rådgivare som var på plats i vår monter under dessa dagar!

Ida Eriksson, Jordbruksverket

Kom ihåg att du hittar alla våra filmer samt de nya praktiska råden på www.greppa.nu

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling: Europa investerar i landsbygdsområden

Greppas nyhetsbrev ges ut två gånger per år. Greppa Näringen är ett rådgivningsprojekt som hjälper dig som lantbrukare att förbättra din resurseffektivitet och minska miljöpåverkan från växtodling och djurhållning. Du når oss på www.greppa.nu och 0771-573 456.

Ansvarig utgivare: Stina Olofsson, Jordbruksverket

Redaktör: Bibbi Bonorden, LRF

greppa näringen